

ORGANIZACE

MATERIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ

VOJSK SPOJENECKÉHO SLOŽENÍ

Materiální zabezpečení spolu s přísunem zásob vojskům vytváří jeden z hlavních předpokladů splnění cílů operace.

V důsledku stále rostoucích požadavků na včasné a nepřetržité materiální zabezpečení vojsk rostou i požadavky na přípravu týlových orgánů. Proto přísun materiálních prostředků a plynulé doplňování vytvořených vojskových a operačních zásob jsou důležitou podmínkou nepřetržitého materiálního zabezpečení vojsk v operaci. Plynulé a včasné materiální zabezpečení vojsk můžeme zabezpečit pouze centralizovaným řízením přísunů při komplexním využití všech druhů doprav.

K včasnému a kvalitnímu splnění úkolů materiálního zabezpečení bojové činnosti vojsk jsou důležité dva momenty, a to vytvoření zásob materiálních prostředků na jednotlivých stupních a včasné doplňování zásob v průběhu operace.

Současná výše, skladba a rozložení zásob na jednotlivých stupních velení odpovídá potřebám zabezpečení útočné operace s použitím i bez použití zbraní hromadného ničení nepřítele. K zabezpečení plánované bojové činnosti musíme předem vytvořit zásoby materiálních prostředků a svazků nejméně na 5 dnů, v týlu svazu na 2 dny a zbytek zásob mít v týlu vyššího svazu. Zkušenosti ze cvičení ukazují, že je třeba neustále zdokonalovat a přehodnocovat týlové zabezpečení vojsk, na příklad zvyšovat zásoby zejména munice ve vojskovém týlu, zvyšovat vezené zásoby u svazů a postupně mít část pohotových zásob pohyblivou i u vyššího svazu.

Dosavadní poznatky z materiálního zabezpečení ve svazech spojeneckého složení vychází ze zásady, že pro zabezpečování ozbrojených sil si každá spojenecká armáda vytváří a udržuje zásoby materiálních prostředků k za-

bezpečení rozvinování svých vojsk i k doplňování zásob v prvních operacích.

Při začlenění spojeneckého svazu do sestavy národního vyššího svazu vycházíme z přijatých zásad, že materiální zabezpečení a přísun materiálních prostředků můžeme organizovat:

a) při přípravě a vedení společných operací zpravidla vlastními silami a prostředky z národních zdrojů,

b) vznikne-li situace, že zásobování spojeneckého svazu ze zdrojů na vlastním území bude obtížné, zabezpečí je týl vyššího svazu, do jehož sestavy byla vojska spojeneckého svazu začleněna. Společně s vojsky se do sestavy týlu vyššího svazu vyčleňují i týlové orgány s potřebnými zásobami materiálu a dopravními prostředky,

c) v jednotlivých případech může spojenecké svazky (svazy) plně materiálně zabezpečovat týl vyššího svazu, do jehož sestavy jsou dočasně začleněny s výjimkou speciálních neunifikovaných druhů materiálu.

Operace spojeneckých vojsk klade současně vyšší požadavky na sladění týlové zabezpečení především v pokrytí rostoucích potřeb materiálních prostředků (především munice a PHM) vlastních a spojeneckých vojsk, na připravenost a rozptýlení dostatečných zdrojů zásob materiálu, na vzájemnou výměnu informací o stavu a potřebách materiálního zabezpečení, na společné plánování materiálního zabezpečení operace a operativní řízení přísunu. Při řešení materiálního zabezpečení vojsk ve svazech spojeneckého složení musíme přihlížet k neúplné unifikaci techniky a materiálu a k některým zvláštnostem možného použití vzájemně využitelného materiálu.

Méně složité bude zabezpečování spojeneckých vojsk v situaci, kdy národní velení spojeneckého svazu bude zabezpečovat svá nově podřízená vojska v plném rozsahu vlastními silami a prostředky z národních zdrojů. V souběžných operacích bude však nutné počítat s tím, že může dojít k odtržení spojeneckých vojsk od vlastních zásobovacích základů a zařízení. V tom případě musí povinnost materiálního zabezpečení převzít dočasně týl vyššího svazu, do jehož sestavy byla spojenecká vojska začleněna. Předávající národní velení musí co nejdříve k tomu vyčlenit síly a prostředky týlu, především dopravní prostředky se zásobami materiálu, aby plynulé doplňování zejména neunifikovaným materiálem nebylo narušeno.

Složitá situace v materiálním zabezpečení může nastat, dojde-li k začlenění spojeneckého svazu do sestavy jiného národního vyššího svazu a nebude moci vyčlenit k jejich týlovému zabezpečení odpovídající síly a materiální prostředky národního velení. Odpovědnost za materiální zabezpečení v tomto případě bude plně na týlu přejímajícího národního vyššího svazu.

Při společných operacích a velitelsko-štábních cvičeních tyto způsoby materiálního zabezpečení ověřujeme a zkušenosti z nich potvrzují jejich objektivní správnost a realitu.

Při organizaci materiálního zabezpečení a přísunu zásob vojskům ve svazech spojeneckého složení je důležité, zda je společná bojová činnost předem zplánována v příslušných plánech nebo vyplyne-li z rozhodnutí příslušného vyššího velitele v průběhu operace.

Je-li společná činnost předem zplánována, jsou pro organizaci materiálního zabezpečení a přísun materiálních prostředků předem určeny a vyčleněny

komunikace, jejich údržba, obnova a zabezpečení provozu je organizováno silami a prostředky národního vyššího svazu. Jsou zplánována opatření pro výstavbu dočasných překládkových prostorů v místech předpokládaného zničení komunikačních uzlů, na velkých řekách a horských přechodech.

V předem určených prostorech ve vojenských a civilních skladech jsou vytvořeny zásoby materiálních prostředků ve výši, druhích a kvalitě. Je zabezpečeno jejich uložení, ošetřování, obměna, ochrana a je připraven rychlý výdej ze skladů v případě potřeby.

Organizačně jsou předem vytvořeny podmínky pro vyčlenění dopravních nebo i jiných potřebných týlových útvarů a zařízení ve prospěch spojenec-kých vojsk, které zabezpečují včasné vytvoření potřebných zásob a kapacit k nepřetržitému zabezpečení vojsk podle plánů jejich předpokládané činnosti.

Jestliže společná bojová činnost vyplynula z konkrétní bojové a operační situace na základě rozhodnutí vyššího velitele, zvyrazňují se zásady zejména v tom, s jakými zásobami, týlovými útvary a zařízeními pro vlastní zabezpečení by měl přejít spojenecký svaz (svazek) do podřízenosti spojeneckého vyššího svazu. Vznikne-li situace, že při změně podřízenosti svazu (svazku) nelze v tomto smyslu splnit stanovené zásady, musí organizaci materiálního zabezpečení a přísunu řešit v plném rozsahu týl přejímajícího národního vyššího svazu.

Zkušenosti z operačních a velitelsko-štabních cvičení potvrzují, že v takovém případě je třeba (kromě převzetí spojeneckého svazu (svazku) do materiální podřízenosti a dočasného zabezpečování zásob z vlastních materiálních zdrojů) zejména vyčlenit i potřebné týlové útvary a zařízení a vytvořit podmínky pro včasné a nepřetržité zabezpečení spojeneckého svazu. V souvislosti s tím je třeba dále ujednotit a sladit systém velení a řízení materiálního zabezpečení vlastních a spojeneckých vojsk a zabezpečit i potřebnou součinnost s využitím předem připravených styčných důstojníků (skupin) týlu k zabezpečení operativní součinnosti při řešení otázek týlového zabezpečení.

Začleněním spojeneckého svazu do národního vyššího svazu se podstatně zvýší nároky na organizaci a řízení dopravně zásobovacího procesu. Vzroste potřeba materiálu, zvýší se požadavky na přísun materiálních prostředků, jeho koordinaci, včasnost apod. Na vzniklé změny v dopravně zásobovacím procesu musí pružně reagovat štáb týlu v těsné součinnosti s materiálními hospodáři druhů vojsk a služeb a ovlivňovat včasnost i úplnost materiálního zabezpečení vojsk.

Varianta, kdy společná bojová činnost nebyla předem zplánována, se ukazuje jako nejsložitější, poněvadž při ní dochází ke zvýšené spotřebě materiálních prostředků, vyčlenění týlových útvarů a zařízení předem neplánovaných a tím i k snížení stupně materiálního zabezpečení plánovaného na konci operace, respektive i k snížení výkonnosti některých týlových útvarů a zařízení spojeneckého svazu.

Při operačním velitelsko-štabním cvičení v ČSLA NEUTRON-79 na zabezpečení frontu ve složení tří vševojskových armád, frontového letectva a frontových svazků, útvarů a zařízení byla plánována potřeba cca 400 000 tun materiálních prostředků, z toho munice 38 %, PHM 44 %, proviantu 4 % a ostatního materiálu 14 %. Přidělením spojeneckého svazu do podřízenosti frontu

v průběhu operace a požadavkem na jeho materiální zabezpečení se zvýšila především spotřeba unifikovaného materiálu a vzrostly požadavky na přísun materiálních prostředků. Zvýšená spotřeba materiálu v rámci frontu se odrazila ve snížení výše stanovených zásob na konci operace u vojsk a v armádních základnách cca o 30—40 % a ve frontu zůstalo pouze 30—50 %.

K zabezpečení zvýšené potřeby přísunu materiálních prostředků bylo třeba přesně zplánovat činnost všech druhů dopravy s maximálním využitím možností frontového a armádního úseku přísunu, včas přibližovat armádní a frontové základny (oddělení) k útočícím vojskům, snižovat nebo omezit počet překládacích manipulací na zásobovacích stupních armáda a divize, usku-tečňovat pružné manévry zásobami, zabezpečovat vojska především hlavními druhy materiálních prostředků, zvýšit denní proběh automobilních transportů a intenzitu přísunu, včetně odběru materiálu vojsky na sebe.

K řešení současných rostoucích požadavků v oblasti dopravně zásobovacího systému přijímáme některá racionalizační opatření. Uplatněním progresivních metod paletizace, kontejnerizace a mechanizované manipulace se zvýšila pohotovost zásob a jejich tok. Došlo ke zvýšení zásob vezené munice přímo u zbraní na tahačích o 0,5 pp s využitím těžkých nákladních automobilů. U vševojskových svazů byly vytvořeny automobilní útvary, čímž došlo ke zkvalitnění organizační struktury automobilních dopravních jednotek a zvýšení jejich dopravní kapacity o 20 %.

V rámci racionalizace zásobování vojsk v poli vytváříme zásobovací komplety jako manipulační zásobovací jednotky určené k direktivnímu zásobování na základě průměrné denní spotřeby motostřeleckých a tankových svazků.

Zkušenosti potvrzují, že současný dopravně zásobovací systém je třeba zdokonalovat nejen organizačně, ale i z hlediska technického zabezpečení. Nedostatkem současného dopravně zásobovacího systému je jeho mnohastupňovitost, což někdy vyžaduje překládání materiálu na 6—7 zásobovacích stupních v rámci vyššího svazu. Poměr mezi dobou na dopravu a na manipulaci se zásobami není efektivní, protože na přepravu zásob připadá cca 40 % času, na zmanipulování a zkompletování 50 % a na ostatní činnost 10 % času. Postupným vybavením jednotlivých stupňů prostředky mechanizace ložných prací chceme dosáhnout zmanipulování průměrné jednodenní spotřeby u vyššího svazu cca 20 000 tun za 16—18 hodin, u svazu 4000—5000 tun za 8—10 hodin, u svazku 750—1000 tun za 5—6 hodin a u útvaru 100—120 tun materiálních prostředků za 2 hodiny.

V perspektivě uvažujeme na operačním stupni postupně zavádět středně těžké a těžké automobily s přívěsy o nosnosti 7—14 tun, prostředky kontejnerové dopravy o nosnosti 20 tun, pro přepravu PHM velkoobjemové cisterny a přepravníky s přívěsy. Na stupni vojskového týlu předpokládáme vybavovat automobilní útvary a jednotky výkonnějšími středními a částečně těžkými automobily (5—10 tun). Tím chceme dosáhnout zvýšení dopravní kapacity na všech zásobovacích stupních, zvýšení tonáže vezených zásob, především munice, zrychlení toku zásob, zkrácení doby manipulace a prostojů a tím i zvýšení počtu koloběhu dopravních prostředků.

V analogii s vybavováním vojsk Varšavské smlouvy unifikovanými moderními prostředky ničení, technikou, prostředky pro velení, sjednocováním organizačních struktur vojsk zvažujeme a postupně přijímáme opatření i v ob-

lasti týlového zabezpečení k ujednovení organizačních struktur týlových útvarů a zařízení, unifikaci základní týlové techniky, včetně prostředků mechanizované manipulace materiálu na jednotlivých stupních velení.

Značného pokroku jsme dosáhli ve sjednocování organizačních struktur vševojskových útvarů a svazků, čímž se rozšířily bojové možnosti vojsk, zjednodušilo se řízení a velení vojskům a v neposlední řadě se zjednodušil i proces plánování a realizace materiálního zabezpečení vojsk ve vojskovém týlu. Toto sjednocování bude vhodné rozšířit i do oblasti operačního týlu, na hlavní týlové svazky, útvary a zařízení, především na ty, které tvoří polní dopravně zásobovací systém operačního týlu, tj. na základny, polní sklady, útvary a jednotky obsluhy, automobilní útvary a svazky v souladu s rozvojem mechanizované manipulace s materiálem. Sjednocování organizačních struktur přispěje k realizaci materiálního zabezpečení vojsk spojeneckého složení a k propojení jejich zásobovacího systému. Současně toto sjednocování organizačních struktur je předpokladem pro určení a srovnatelnost výše a rozložení zásob, ke stanovení norem spotřeby materiálních prostředků, jako jednoho z důležitých činitelů při kalkulaci a bilanci materiálního zabezpečení svazů spojeneckého složení.

Realizace materiálního zabezpečení svazů spojeneckého složení vyžaduje věnovat zvýšenou pozornost vlastnímu procesu přebírání a předávání zásob mezi spojeneckými armádami. Zkušenosti z operačních cvičení ukázaly, že při zabezpečování spojeneckých svazů půjde především o zásobování municí, PHM a materiálem pro zabezpečení opravárenské činnosti a zdravotnické zabezpečení. K předání zásob bude třeba včas připravit a zkompletovat zásoby k hromadnému výdeji. Naše poznatky ze cvičení potvrzují, že je třeba vykládací, nakládací a překládací práce neustále racionalizovat, zvyšovat jejich produktivitu, efektivnost a zkracovat dobu pro manipulační práce. Potřeba materiálního zabezpečení svazů spojeneckého složení vyžaduje další prohloubení spolupráce při rozpracování technologie manipulačních prací při překládce zejména paletizovaného materiálu mezi různými typy dopravních prostředků, ve zdokonalování a racionalizaci organizace hromadného výdeje zásob týlu a vyššího svazu.

Zvláštní pozornost budeme věnovat standardizaci a unifikaci prostředků pro dopravu, skladování, přečerpávání PHM, ale i problematice obalů vojenského materiálu a kontejnerizaci.

V dopravně zásobovacím procesu bude účelné ujednocovat druh, tonáž, procento přívěsů, nákladních a cisternových automobilů dopravních jednotek, útvarů a svazků a jejich vybavení prostředky manipulace. Při využití poznatků a zkušeností zkoumáme optimální organizační struktury jednotek obsluh základů, pohyblivých základů, skladů, síly a prostředky k jejich obsluze a normy manipulace s materiálem na jednotlivých zásobovacích stupních. Ke zkvalitnění dopravně zásobovacího procesu uvažujeme o možnosti začlenění do dopravních jednotek kontejnery ISO (20 t).

K dalšímu zrychlení zásobovacího procesu chceme přehodnotit výši a rozložení hlavních druhů zásob, zlepšit připravenost munice ve stacionárních skladech s cílem zvýšit vezené zásoby munice a PHM a zkrácení doby po-

třebné pro manipulační práce na všech stupních. Obdobné úkoly chceme řešit v zabezpečování velení, včetně ujednocení dokumentace pro řízení týlového zabezpečení vojsk spojeneckého složení při maximálním využití prostředků mechanizace a automatizace.

V závěru chci ještě jednou zdůraznit, že včasné a nepřetržité materiální zabezpečení a organizace přísunu materiálních prostředků v podmínkách vedení soudobých operací hraje významnou úlohu v celém systému týlového zabezpečení vojsk ve svazech spojeneckého složení. Zdroje materiálních prostředků musíme udržovat v trvalé pohotovosti. Budeme dále zkvalitňovat a racionalizovat tvorbu zásob, organizaci přísunu, zrychlovat dopravně zásobovací proces s využitím kontejnerového dopravního systému na všech stupních týlu.